

BURHANETTİN DURAN**Suikastın gölgesinde "Astana Süreci"**

Büyükelçi Andrey Karlov'un öldürülmesi Türkiye-Rusya ilişkilerini baltalamayı hedeflese de etkileri daha büyük olacak bir suikast. Elbette olayı, 1. Dünya Savaşı öncesinde Avusturya Arşidükü Franz Ferdinand'ın öldürülmesi ile kıyaslamak doğru olmaz.

Yine Ankara ve Moskova arasında kriz bekleyenler de yanıldı. Uçak krizinin aksine bu defa suikastın ilişkileri bozmaya yönelik bir "**provokasyon**" olduğu görüldü. Ve iki ülke başarılı bir kriz yönetimi sergileyerek olayın soruşturulması için ortak bir komisyon kurdu.

Suikastın Suriye'deki denklemin matematiğini değiştiren Moskova zirvesi öncesi olması ise rastlantı değildi. Daha önemlisi, failinin FETÖ bağlantılı olması Rusya- ABD ilişkilerinde yeni bir gerilimin konusu olma potansiyelinde. Görev başı yaptığında Trump yönetiminin Suriye'yi de içine alan bu gerilimle uğraşmak zorunda kalacağı ortada.

Suikast bir yanıla FETÖ'nün radikalleşmeye devam ederek bireysel suikastlar dönemine geçtiğini gösteriyor. Bu da yabancı istihbaratların kör taşeronu olacak çok sayıda fanatiğe karşı teyakkuzda olmayı gerektiriyor. Diğer yanıla ise Türkiye'nin bu örgütle mücadelesinde yeni uluslararası destekler bulabileceğine işaret ediyor. ABD'nin "**ılımlı İslam projesi**" olarak Gülen hareketinden rahatsız olan Rusya söz konusu projenin aşırı radikalleşmiş hali ile sert mücadeleyi gündemine alabilir. Ancak asıl kritik gelişmeler Suriye'ye ilişkin...

Halep'te kısmi ateşkes sağlanarak sivillerin tahliye edilmesi ülkede genel bir ateşkes arayışını başlattı. Moskova bildirisi ile Rusya, Türkiye ve İran siyasi geçişin altyapısını oluşturacak ilkelere uzlaştı:

- Suriye krizi askeri olarak çözülemez.
- Ülkenin toprak bütünlüğü korunmalı.
- Siviller ülke genelinde serbest dolaşabilmeli.
- Rejim ve muhalifler arasındaki olası anlaşmada üç ülke garantör rolü üstlenmeli.
- DEAŞ ve El Nusra ile diğer silahlı muhalefet grupları ayrılmalı.

Varılan uzlaşma Astana sürecinin ilk adımı aslında. Netleştirilmesi gereken konular var: PKK, Hizbullah ve diğer Şii milislerin yeri, Nusra'nın hangi gruplardan oluştuğu ve garantörlüğün nasıl tanımlanacağı.

Bildirinin diğeri bir çarpıcı yanı ise ABD'nin devre dışı bırakılması.

Bildiride BM Güvenlik Konseyi'nin 2254 sayılı kararına uygun hareket edildiği belirtilse de Batı medyası "**Astana süreci**"ni ABD'nin Suriye'deki inisiyatifi Rusya'ya kaybetmesi olarak gördü.

Hatta Erdoğan- Putin arasındaki yakınlaşmayı Rusya'nın Türkiye üzerinden "**Batı bloğunu çökertme**" denemesi olarak değerlendiren ileri yorumlar yayınlandı. Bu yorumlar gidişatın gerçek sorumlularını örtüyor. Unutulmasın, Suriye'yi Rusya'nın hâkimiyetine terk eden Obama Yönetimi oldu. Moskova'nın "**aşırı**" yayılarak yorulacağını öngören Obama, muhalifleri sahipsiz bıraktığı gibi iki konuda Türkiye'yi uzun süre oyalandı; yalnız bıraktı ve hatta sıkıştırdı.

İlki, güvenli bölge kurulmasını sürekli erteleme ve uçak krizinde Türkiye'yi Rusya ile baş başa bırakması. İkincisi, PYD'ye "**aktif**", İran ve Şii milislere "**pasif**" destek vermesi.

Bu iki konunun getirdiği jeopolitik zorunluluk Türkiye'nin Rusya ile uzlaştığı ve ABD'nin bölgesel profilinin düştüğü yeni bir evrenin kapısını açtı. Bugünlerde El-Bab'a uzanan Fırat Kalkanı operasyonu da bu ortamda mümkün oldu.

Kuşkusuz ABD'nin Ortadoğu'da düşük profilli kabullenmesi olası değil. Trump yönetimi hem Rusya'yı bölgede dengeleyecek hem de Türkiye gibi müttefikleri geri kazanacak "**yapıcı**" bir bölgesel politika üretmek durumunda.

Gidilmesi gereken yol, Türkiye'yi PYD üzerinden baskılamaya devam etmek değil. Suriye'de siyasi geçiş için Cenevre ve Astana süreçlerini birleştirmek.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **PKK'nın intihar saldırıları ve yanılığısı (20.12.2016)**
- > **Suriye'de "ateşkes" Irak'ta "sıcak" dönem mi? (17.12.2016)**
- > **Halep katliamı sonrası Suriye... (16.12.2016)**

SABAH

SABAH